

Ύφος κειμένου

Ο χαρακτηριστικός τρόπος με τον οποίο χρησιμοποιείται η γλώσσα σε ένα κείμενο

ΥΦΟΣ	ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΥΦΟΥΣ
Λιτό/Απλό	• παρατακτική σύνδεση και ασύνδετο σχήμα • σύντομες περίοδοι • ενεργητική σύνταξη • απουσία σχημάτων λόγου • απλό λεξιλόγιο
Οικείο	• παρατακτική σύνδεση και ασύνδετο σχήμα • ενεργητική σύνταξη • χρήση α' και β' προσώπου στα ρήματα
Λυρικό/Λογοτεχνικό	• μεταφορική χρήση λόγου • επίκληση στο συναίσθημα
Επίσημο/Τυπικό/ Σοβαρό	• ορολογία • παθητική σύνταξη • τριτοπρόσωπος λόγος • εξεζητημένο λεξιλόγιο • μακροπερίοδος λόγος • υποτακτική σύνδεση • επίκληση στη λογική • επίκληση στην αυθεντία
Σαρκαστικό/Ειρωνικό	• ειρωνεία • υπαινιγμοί • επίκληση στο συναίσθημα
Χιουμοριστικό	• στοιχεία προφορικού λόγου • σχολιασμός • υπαινιγμοί
Εξομολογητικό	• ρήματα σε α' πρόσωπο • παρελθοντικοί χρόνοι
Προτρεπτικό	• προτάσεις για στάση ζωής/συμπεριφορά • συμβουλές
Πομπώδες	• χρήση της υπερβολής • βαρύγδουπες λέξεις - εκφράσεις
Ζωντανό	• αφήγηση σε ιστορικό ενεστώτα (δηλαδή «παρελθοντικό» ενεστώτα, π.χ. Κτύπησε το κουδούνι, ανοίγω την πόρτα, ορμά μέσα μια γάτα...) • χρήση ευθέος λόγου • χρήση ρητορικών ερωτημάτων • χρήση παραδειγμάτων • επίκληση στο συναίσθημα
Πυκνό	• προσπάθεια να διατυπωθούν τα νοήματα με τη μέγιστη οικονομία λέξεων

ΥΦΟΣ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ ΠΕΡΙΣΤΑΣΗ

Το ύφος είναι ο ιδιαίτερος τρόπος με τον οποίο χρησιμοποιεί κάποιος τη γλώσσα αξιοποιώντας τα ποικίλα μέσα που αυτή προσφέρει. Πρόκειται, δηλαδή, για τις γλωσσικές στρατηγικές και τεχνικές που επινοεί ο πομπός για να επενδύσει αισθητικά και σημασιολογικά τις σκέψεις του και να περάσει με τον καλύτερο δυνατό και πιο αποτελεσματικό τρόπο το μήνυμά του. Για το λόγο αυτό το ύφος και οι εκάστοτε υφολογικές επιλογές εξαρτώνται κατά βάση από την επικοινωνιακή κατάσταση του λόγου.

Επικοινωνιακή περίσταση του κειμένου

Η επικοινωνιακή περίσταση ενός κειμένου καθορίζεται με βάση:

- Το **είδος** του κειμένου, π.χ. ημερολόγιο.
- Τον **σκοπό** της συγγραφής του, π.χ. να διασώσει ο συγγραφέας στη μνήμη του προσωπικά βιώματα και απορρέουσες σκέψεις του.
- Την **οπτική γωνία**, π.χ. εσωτερική οπτική γωνία.
- Τον **δέκτη** ή τους **δέκτες**, π.χ. ο ίδιος ο συγγραφέας.

Παράδειγμα: Ένα ημερολόγιο κατά κόρον έχει ύφος προσωπικό, απλό, ελεύθερο, οικείο, καθημερινό, αφού πρόκειται για ένα ημερολόγιο, όπου ο συγγραφέας στοχεύει να διασώσει στη μνήμη του σημαντικά γι' αυτόν προσωπικά βιώματα, μέσα από μια εσωτερική οπτική γωνία, απευθυνόμενος στον ίδιο τον εαυτό του.

Σημείωση: Σε ένα κείμενο είναι πολύ πιθανόν να γίνονται διάφοροι συνδυασμοί ύφους.